

Datum
2023-11-23

Diarienummer
VON-2022/697.111

Handläggare
Eleonor Eurén
08-535 312 75
Eleonor.Euren@huddinge.se

Vård- och omsorgsnämnden

Förslag till riktlinjer för arbetet med äldre i behov av stöd och omsorg

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden hemställer till kommunfullmäktige att upphäva *Riktlinjer för ledning, utförande och uppföljning av verksamhet enligt socialtjänstlagen (SoL) och Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)*, HKF 7531, (bilaga 2), samt *Riktlinjer för handläggning inom vård- och omsorgsnämnden för bistånd och förebyggande verksamhet*, HKF 7320, (bilaga 3).
2. Vård- och omsorgsnämnden antar, under förutsättning att kommunfullmäktige fattar ovanstående beslut, riktlinjer för arbetet med äldre i behov av stöd och omsorg i enlighet med bilaga 1.
3. Vård- och omsorgsnämnden beslutar, under förutsättning att beslutspunkt 1 och 2 bifalls, att avveckla äldreomsorgens värdighetsgaranti.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter styrs av lagar, föreskrifter och författningar samt lokalt beslutade styrdokument som riktlinjer och värdighetsgarantier.

Förvaltningen startade under 2021 ett arbete med att se över samtliga styrdokument för att därefter ta fram nya riktlinjer för arbetet med de målgrupper som vård- och omsorgsnämnden ansvarar för.

Förvaltningen anser att nämndens styr signaler i de tidigare beslutade riktlinjerna är svåra att urskilja från annan styrning beslutad på nationell nivå. Den stora textmängden som upprepar lagkrav gör även att dokumenten upplevs svåra att använda för styrning av verksamheten.

Förvaltningen menar vidare att nämndens ambitionsnivå för arbetet med målgruppen framgår i flera olika dokument vilket medför svårigheter för medarbetare i verksamheten och för målgruppen att få en samlad bild av vilka ramar som gäller.

Förvaltningen föreslår därför att nya riktlinjer för arbetet med målgruppen där nämndens styrning och ambitionsnivå för arbetet med målgruppen beslutas. Dessa

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Socialförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

sof@huddinge.se
www.huddinge.se

innehåller ingen upprepning av krav som redan finns beslutade på nationell nivå. Förvaltningen föreslår vidare att värdighetsgarantin och dess innehåll avvecklas, och att tidigare riktlinjer hävs till förmån för att nämndens styrning ska återfinnas i ett dokument.

Nämndens verksamheter kommer även fortsättningsvis att utveckla arbetsrutiner.

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter styrs av lagar, föreskrifter och författningar samt lokalt beslutade styrdokument som riktlinjer och värdighetsgarantier. Värdighetsgarantin består av Huddinge kommuns lokala värdegrund för äldreomsorgen, kvalitetsdeklarationer, hur man lämnar synpunkter och klagomål samt rätten att få information i anpassat format.

På uppdrag av Huddinge kommuns revisorer genomförde KPMG en granskning av kommunens äldreomsorg (bilaga 4). I revisionsrapporten beskriver revisorerna att värdighetsgarantin baseras i hög utsträckning på innehållet i socialtjänstlagen samt på olika föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen. På samma sätt, innehåller tidigare beslutade riktlinjer överlappande information från nationella styrdokument som gäller för all äldreomsorg i riket.

I nämndens yttrande över revisionsrapporten daterat 2020-12-15 (bilaga 5), föreslogs en översyn av samtliga lokala styrdokument för äldreomsorgen.

Under 2021 startades ett arbete med att se över samtliga styrdokument för att därefter ta fram nya riktlinjer för arbetet med de målgrupper som vård- och omsorgsnämnden ansvarar för. Arbetet kom även att beröra Socialnämndens ansvarsområde och målgrupper. Vård- och omsorgsnämnden har utifrån ovanstående arbete under 2022 beslutat om riktlinjer för vård- och omsorgsnämndens kvalitetsarbete.

Riktlinjerna som föreslås i detta ärende har tagits fram i dialog mellan förvaltningen och nämnden med syfte att lyfta fram det som är viktigt för målgruppen samt att nämndens styrning och ambitionsnivå för arbetet med målgruppen ska bli tydlig. Målsättningen för arbetet har även varit att undvika överlappande information i flera olika lokalt beslutade styrdokument och att inte upprepa det som redan är beslutad på regional eller nationell nivå.

Befintliga styrdokument inom vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde

Följande har beaktats i arbetet med att ta fram förslag till nya riktlinjer för målgruppen äldre som är i behov av stöd och omsorg.

Riktlinjer

En riktlinje är ett styrande dokument som beslutas av nämnden med syfte att reglera verksamheten så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet. Riktlinjer bör därför formuleras så nämndens krav och ambitionsramar anges för verksamheten.

Datum
2023-11-23

Diarienummer
VON-2022/697.111

Följande riktlinjer har identifierats som berör målgruppen och som är beslutade av vård- och omsorgsnämnden samt av kommunfullmäktige:

- Riktlinjer för ledning, utförande och uppföljning av verksamhet enligt socialtjänstlagen (SoL) och Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) (HKF 7531)
- Riktlinjer för handläggning inom vård- och omsorgsnämnden för biståndskansliets verksamhet (HKF 7320)

Förfrågningsunderlag

Av de verksamheter som nyttjas av målgruppen äldre med behov av stöd och omsorg har beslut fattats att insatser ska ges i enlighet med Lagen om valfrihetssystem (2008:962) för:

- Hemtjänst (SoL)
- Boendestöd (SoL)
- Biståndsbedömd dagverksamhet för äldre (SoL)
- Vård- och omsorgsboenden (SoL)

Dessa utförare ska, oavsett regiform, följa och tillämpa krav och bestämmelser som framgår i förfrågningsunderlagen. Med anledning av det upprepas inte dessa krav i riktlinjerna.

Värdighetsgaranti och kvalitetsdeklarationer

År 2010 fattade dåvarande äldreomsorgsnämnden beslut om införande av en värdighetsgaranti för äldreomsorgen i Huddinge¹.

Värdighetsgarantin anger vad den enskilde har rätt att förvänta sig av äldreomsorgen i form av bemötande, stöd och omsorg. Den består av äldreomsorgens lokala värdegrund, kvalitetsdeklarationer, information om hur man lämnar synpunkter och klagomål samt rätten att få information i anpassat format. Värdighetsgarantin gäller för alla som bedriver äldreomsorg på uppdrag av Huddinge kommun.

Att det skulle finnas kvalitetsdeklarationer var tidigare ett beslut som hade fattats av kommunfullmäktige. Beslutet om riktlinjer för kvalitetsdeklarationer hävdes dock av kommunfullmäktige 2016-12-05. Vård- och omsorgsnämnden har därefter ändå valt att behålla kvalitetsdeklarationerna för de olika insatserna inom äldreomsorgen som en del av värdighetsgarantin.

Värdighetsgarantin baseras i hög utsträckning på innehållet i socialtjänstlagen samt på olika föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen.

De nya riktlinjerna för arbetet med äldre i behov av stöd och omsorg
De nya riktlinjerna har tagits fram utifrån tidigare beslutade riktlinjer, värdegrund och kvalitetsdeklarationer. Förvaltningen och nämnden har vidare kommunicerat kring vad som bedöms viktigt för målgruppen och som inte redan finns beskrivet i

¹ [Äldreomsorgens värdighetsgaranti \(huddinge.se\)](https://www.huddinge.se/aldreomsorgens-vardighetsgaranti)

Datum
2023-11-23

Diarienummer
VON-2022/697.111

lagar, förordningar, föreskrifter eller andra styrdokument som reglerar verksamheterna.

De nya riktlinjerna innehåller inte lagtext och inte heller beskrivningar av arbetssätt. Informationen om hur arbetet med målgruppen utförs återfinns i verksamhetens processer och rutiner och uppdateras av verksamheten utifrån bästa tillgängliga kunskap.

Förvaltningens synpunkter

För att nämndens beslut och ambitioner ska kunna förverkligas, behöver medarbetarna i verksamheten ha kunskap om styrsignalerna. Förvaltningen anser att reglering av verksamheten därför inte bör framgå i flera parallella styrdokument, då detta medför risk för att de styrande ramarna blir otydliga, inaktuella eller motsägelsefulla.

Vidare innehåller tidigare beslutade riktlinjer till stor del en upprepning av text som finns i bland annat lagar, förordningar och föreskrifter, vilket medför att nämndens vilja och ambitionsnivå blir svår att urskilja.

De tidigare riktlinjerna innehåller även mycket text som beskriver hur arbetet ska utföras. Förvaltningen anser att arbetssätt inte behöver anges i en riktlinje som beslutas av nämnden, utan istället bör beskrivas genom verksamheternas processer och rutiner i ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete.

Förvaltningen föreslår därför nya riktlinjer för målgrupperna, att de tidigare riktlinjerna upphävs och att värdighetsgarantin och dess innehåll avvecklas. Genom de nya riktlinjerna är förvaltningens förhoppning att nämndens ambitionsnivå för målgruppen synliggörs och att styrsignalerna blir tydligare.

I linje med KMPG:s granskningsrapport, anser förvaltningen att ett samlat dokument med nämndens styrning för målgruppen även skulle bli lättare att ta till sig för personer inom målgruppen och deras anhöriga.

Förvaltningen ser att de nya riktlinjerna går i linje med Barnkonventionens intention och lyfter behovet av att barn uppmärksammas i de ärenden där barn berörs.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Den föreslagna förändringen bedöms inte medföra några ekonomiska eller juridiska konsekvenser för vård- och omsorgsnämnden.

Jenny Swärd
Socialdirektör

Ann-Christine Falck Brännström
Verksamhetschef

Datum
2023-11-23

Diarienummer
VON-2022/697.111

Bilagor

1. Riktlinjer för arbetet med äldre i behov av stöd och omsorg
2. HKF 7531. Riktlinjer för ledning, utförande och uppföljning av verksamhet enligt socialtjänstlagen (SoL) och Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
3. HKF 7320. Riktlinjer för handläggning inom vård- och omsorgsnämnden för bistånd och förebyggande verksamhet
4. Tjänsteutlåtande, VON, Granskning av äldreomsorgen - yttrande över revisionsrapport, VON-2020/1139.118.
5. KPMG Granskning av äldreomsorgen, rapport, Huddinge kommun

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen